

Streekplatform Kempen
Sterke regio. Slim netwerk

ocmw Turnhout

**OCMW BALEN
RAVELS**

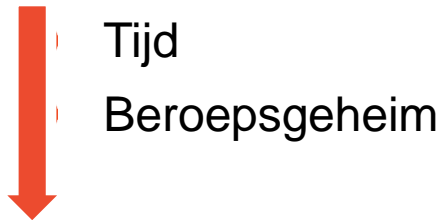
LOKAAL CLIËNT OVERLEG, VAN CONCEPT NAAR PRAKTIJK

Bérénice Storms

↪ OCMW's: toenemende nood binnen hulpverlening

↪ Drempels

↪ Draaiboek op vraag van het werkveld

Belangrijkste bronnen:

- Bedert, P., Puttaert, M., & Vosters, D. (2014). Draaiboek cliëntoverleg integrale jeugdhulp. Brussel: Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Afdeling Beleidsontwikkeling WV&G.
- Engelen, M., Studiecel, Planning en Strategie, & 2de Directie Welzijn. (2004). Met de cliënt rond de tafel. Limburg: Provincie Limburg
- Versweyvelt, A.-S., & Put, J. (2018). *Wegwijzers beroepsgeheim, wegwijzer 3: Samenwerking in de hulpverlening*. Leuven: Instituut voor Sociaal Recht KU Leuven

Draaiboek lokaal cliëntoverleg

INTEGRAAL EN CASEGERICHT WERKEN

Anke Cannaerts, Katrijn Cox, Gianluca Malfait, Emily Serneels, Tine Stappers, Maria-Laura Van Gool, Tabitha Tanghe, Chris Borgions, Sanne Janssens, Ann Maes, Suzy Vromans, Anita Nooyens, Sem Erkens, Daniël Janssens, Marleen Janssens & Bérénice Storms.

Redactie: Bérénice Storms, 2018

LOKAAL CLIËNTOVERLEG

↳ Concept

- ↳ Overleg tussen cliënt en hulp- en zorgverstrekkers
- ↳ Leidt tot afspraken over ondersteuning die cliënt nodig heeft
- ↳ Om eigen doelen te kunnen bereiken

↳ Visie en uitgangspunten

- ↳ Cliënt en gezin centraal
- ↳ Vraaggericht overlegmodel
- ↳ Generalistische blik

↳ Voordelen

- ↳ Zichtbare en transparante hulpverlening
- ↳ Betrokkenheid en vertrouwen van de cliënt vergroot
- ↳ Nieuwe inzichten
- ↳ Gedeelde verantwoordelijkheid

INHOUD DRAAIBOEK

Inhoud

1.	Inleiding	9
2.	Wat is een lokaal cliëntoverleg?	11
3.	Argumenten om een lokaal cliëntoverleg te organiseren	11
4.	Belangrijkste uitgangspunten	11
5.	Beroepsgeheim: delen van vertrouwelijke informatie	13
5.1	Discretieplicht	13
5.2	Beroepsgeheim	13
5.2.1	Samenwerking tussen hulp- en zorgverstrekkers met beroepsgeheim	15
5.2.2	Samenwerking tussen hulp- en zorgverstrekkers zonder beroepsgeheim	16
5.3	Deontologische code	17
6.	De rollen in een LCO	19
6.1	LCO-coördinator	19
6.2	Spilfiguur	20
6.3	Vertrouwenspersoon	21
6.4	Cliënt	21
6.5	Personen die niet aanwezig kunnen zijn op het LCO	21
7.	Organisatie LCO	23
7.1	Aanmelding	23
7.2	Contact met de cliënt	23
7.3	Contact met de betrokken hulp- en zorgverstrekkers	23
7.4	Agenda opstellen	23
7.5	Overleg zelf	24
7.5.1	Een generalistische bril opzetten	24
7.5.2	Toelichten verhaal van en door de cliënt	24
7.5.3	Agenda overlopen	24
7.5.4	Bespreking agendapunten	24
7.5.5	Conclusie en taken verdelen	25
7.6	Opstellen van een hulpverleningsplan	25
7.6.1	Doelen hulpverleningsplan	25
7.6.2	Structuur aanbrenge n	25
7.6.3	Stappen overlopen	25
7.6.4	Interactie tussen cliënt en hulp- en zorgverstrekkers	26
7.6.5	Afspraken maken	26
8.	Opvolging	29
8.1	Terugkoppeling naar cliënt	29
8.2	Terugkoppeling naar hulp- en zorgverstrekkers	29
9.	Evaluatie	31
9.1	Cliënt	31
9.1.1	Tevredenheid meten	31
9.1.2	Impact meten	32
9.2	Hulp – en zorgverstrekkers	32
9.3	Hulpverleningsplan	32
10.	Kritieke succesfactoren	35
11.	Kort samengevat	37
12.	Bijlagen	39
12.1	Begrippenlijst	39
12.2	Deontologische code	41
12.3	Verslagsjabloon LCO	43
12.4	Checklist	45
12.5	Aanmeldingsformulier LCO	47
12.6	Evaluatiecriteria checklist proces (Moxley)	49
12.7	Evaluatie LCO, eigen bewerking van checklists van Moxley(2001)	51
12.8	Evolutie zelfredzaamheid evalueren	53
12.9	De centrale rol van de LCO-voorzitter voor een goede besluitvorming: werken aan het groepsproces en tips over hoe omgaan met storingen	55
12.9.1	Werken aan het groepsproces	55
12.9.2	Tips over hoe omgaan met storingen	55
13.	Bibliografie	57
14.	Eindnoten	59

12.2 Deontologische code

Inleiding

De hulp- en zorgverstrekkers die deelnemen aan dit lokaal cliëntoverleg (LCO), zijn gebonden aan deze deontologische code. Deze bevat afspraken over de informatie-uitwisseling, de voorbereiding van het LCO en de omgang met collega hulp- en zorgverstrekkers en de cliënt. De hulp- en zorgverstrekker respecteert de rechten en de situatie van de cliënt. De deontologische code biedt geen oplossing maar is bedoeld als leidraad om het hulpverleningsproces te bevorderen.

Wetgevend kader

Hulp- en zorgverstrekkers hebben beroepsgeheim, zoals vermeld in artikel 458 van het strafwetboek. Een van de uitzonderingen hierop is het 'gedeeld beroepsgeheim' in het kader van het LCO. Iedere deelnemer blijft wel aansprakelijk als er zonder de uitdrukkelijke toestemming van de cliënt informatie wordt gedeeld met personen die niet op het overleg aanwezig waren.

Need to know

Enkel informatie die noodzakelijk en relevant is voor het hulpverleningsproces ('need to know' en niet 'nice to know') mag worden gedeeld tijdens het LCO.

Cliënt informeren

De hulp- en zorgverstrekker moet de cliënt steeds op de hoogte stellen van het feit dat er een LCO wordt gepland. Hij/zij legt in begrijpbare taal uit wat de doelstelling en de organisatie van een LCO inhouden en informeert hem/haar over de deontologische code.

Cliënt toestemming vragen

De toestemming van de cliënt om een LCO te organiseren is steeds gewenst met het oog op het behouden van de opgebouwde vertrouwensrelatie. Hij/zij kan altijd aangeven welke informatie niet mag worden gedeeld met welke personen.

Client voorbereiden

Indien de cliënt op het overleg aanwezig wenst te zijn, bereidt de hulp- en zorgverstrekker hem/haar voor op wat er hem/haar te verwachten staat. De hulp- en zorgverstrekker ondersteunt de cliënt om eigen standpunten te brengen.

Respect voor de rechten van de cliënt en andere hulp- en zorgverstrekkers

Hulp- en zorgverstrekkers respecteren de situatie van de cliënt. Er wordt niet be- of veroordeeld. Ook tonen zij respect voor de andere betrokken hulp- en zorgverstrekkers.

Elementaire vaardigheden groepsoverleg

Hulp- en zorgverstrekkers hanteren hun vaardigheden om het groepsoverleg vlot te laten verlopen. Ze luisteren naar elkaar en naar de cliënt, laten iedereen aan het woord en tonen respect voor ieders mening.

Opmaken en opvolgen hulpverleningsplan

Het uiteindelijke doel van een LCO is het opmaken van een werkbaar hulpverleningsplan waarbij iedere hulp- en zorgverstrekker weet wat er van hem/haar wordt verwacht. Iedere hulp- en zorgverstrekker bewaakt mee de opvolging van dit plan.

Voor akkoord

Datum:

Naam:

Functie:

12.3 Verslagsjabloon LCO

Aanvrager LCO:

Naam:
Organisatie:
Datum aanvraag:

LCO-coördinator:

Naam:
Organisatie:

Aanwezigen:

Gezin:
Spilfiguur:
Vertrouwensfiguur:
Hulp- en zorgverstrekkers:
Familieleden of vrienden:

Verontschuldigd:

Gezin:
Spilfiguur:
Vertrouwensfiguur:
Hulp- en zorgverstrekkers:
Familieleden of vrienden:

Datum overleg:

Agenda:

1. Welkom en overlopen agenda
2. Goedkeuring verslag vorige vergadering
3. To do's vorig overleg
4. Situering, bespreking van de hulpverlening in functie van de te bereiken doelen
5. Varia
6. To do's
7. Afronding
8. Datum volgende bijeenkomst
9. Korte evaluatie LCO

Bijlage: Coördinaten aanwezigen

Naam	Functie	Organisatie	Adres	Telefoon	E-mailadres	Aanwezig ja/nee

Betrokken familieleden of vrienden:

Naam	Relatie	Telefoon	E-mailadres	Aanwezig ja/nee

12.4 Checklist

CHECKLIST LCO VOOR DE SPILFIGUUR		v
Voor het overleg:	<ul style="list-style-type: none"> - Met cliënt overlopen wat het cliëntoverleg inhoudt. - Met cliënt overleggen welke betrokken partijen uitgenodigd worden en welke informatie er wel/niet gedeeld mag worden. - Betrokken partijen en aanmeldingsformulier (bijlage 5) doorsturen naar de LCO-coördinator. 	
Tijdens het overleg:	<ul style="list-style-type: none"> - De cliënt ondersteunen in zijn/haar verhaal. Als de cliënt niet aanwezig is, hem/haar vertegenwoordigen. - Vakjargon vertalen voor de cliënt. 	
Na het overleg:	<ul style="list-style-type: none"> - Het overleg en de gemaakte afspraken met de cliënt overlopen. - De mogelijkheid geven voor extra vragen. - De cliënt stimuleren om afspraken na te komen. - Opvolgen van afspraken door cliënt en hulp- en zorgverstrekkers. - Evalueren van de wijze waarop het LCO is verlopen en het bereikte resultaat. 	

CHECKLIST LCO VOOR DE LCO-COÖRDINATOR		v
Voor het overleg	<ul style="list-style-type: none"> - Checken of het LCO de meest aangewezen vorm in van overleg is. - Aanmeldingsformulier (zie bijlage 5) versturen naar alle uitgenodigden. - Agenda opstellen voor het overleg. - Contacteren van de afwezigen: betrokkenheid creëren, relevante informatie verkrijgen. - Mail met agenda, aanwezigheden en deontologische code doorsturen naar alle betrokken enkele dagen voor het overleg. 	
Tijdens het overleg	<ul style="list-style-type: none"> - Kennismakingsronde - Deontologische code door iedereen laten ondertekenen. - Verslaggever aanduiden indien LCO-coördinator zelf niet noteert - Agendapunten overlopen - De LCO-coördinator let erop dat iedere deelnemer aan het woord komt en zich focust op het opstellen van een systematisch hulpverleningsplan met aandacht voor maatzorg. - De LCO-coördinator zorgt dat ervoor dat er op het einde van het overleg duidelijke concrete doelstellingen zijn geformuleerd, met hieraan gekoppelde taken en deadlines. 	
Na het overleg	<ul style="list-style-type: none"> - Verslag met hulpverleningsplan doormailen naar iedereen. 	

Dank voor uw aandacht!

Berenice.storms@thomasmore.be

Draaiboek lokaal cliëntoverleg

INTEGRAAL EN CASEGERICHT WERKEN

Anke Cannaerts, Katrijn Cox, Gianluca Malfait, Emily Serneels, Tine Stappers, Maria-Laura Van Gool, Tabitha Tanghe, Chris Borgions, Sanne Janssens, Ann Maes, Suzy Vromans, Anita Nooyens, Sem Erkens, Daniël Janssens, Marleen Janssens & Bérénice Storms.

Redactie: Bérénice Storms, 2018